

Vedtak i f- sak 05/2021 – 27.januar 2021 – Austrheim Sokneråd.

Vedtak:

Med atterhald om vedtak i Austrheim kommunestyre tilrår Austrheim sokneråd at nye og oppjusterte avgiftssatsar vert gjort gjeldande frå og med 1.mars 2021:

- *Festeavgift for gravminner mellom 21 og 60 år: kr 500 pr år. Festeavgift vert kravd inn i bolkar på inntil 5 år. For eksisterande festeavgiftsavtalar vil prisendringa gjelda graver som er eldre enn 26 år.*
- *Festeavgift for gravminner over 61 år: kr 900 pr år. Gravminner over 61 år skal normalt slettast. Festeavgift vert kravd inn i bolkar på inntil 5 år.*
- *Festeavgift for barnegrav og urnegrav: 50% av ordinær avgift.*
- *Årleg gravstellsavtalar vert auka frå kr 1.200 til kr 1.500 for 2021 og til kr 1.900 frå og med 2022.*
- *Kremasjonsavgifta vert refundert for innbyggjarar med bustadadresse i Austrheim kommune.*
- *Timesats/godtgjering for utbetring og montering utført på oppdrag av gravplassforvaltninga sine egne tilsette: kr 500*
- *Avsetjing av kistegrav (dobbelgrav) – maksimalt inntil 20 år:*
 - *kr 5000 – gjeldande for dei 10 første åra.*
 - *kr 2.500 gjeldande for kvart av dei neste 5 årsbolkanene.*
 - *Innbetalt avgift vert ikkje refundert.*
- *Avgifter utanbygds; gravferd, kiste eller urnegravlegging:*
 - *Grunnpris kistegravlegging: kr 8.000*
 - *Tillegg for sermoni i kyrkja kr 5.700*
 - *Grunnpris urnegravlegging kr 4.000*
 - *Tillegg for sermoni i kyrkja kr 5.700*

Vedtaket var einstemmig.

Bakgrunn:

I drøftingar med soknerådet og kommunen har vi kome fram til at vi ønskjer å foreslå ei justering av soknet sine avgifter når det gjeld gravplassforvaltninga. Nokre avgifter har ikkje vore justerte på mange år og måtte uansett blitt vurdert. Det vert med dette presentert ei samsak for alle avgiftssatsar som gjeld gravplassforvaltninga.

Festeavgiftene, endra fredingstid og slettefrist:

Festeavgiftene for Austrheim Sokn var sist justerte med verknad frå 01.01.2019. Det som har vore prinsippet for festeavgiftene i Austrheim, er at ein har betalt mindre tidleg i festeløpet og meir seinare i løpet. Gjeldande vedtekter har sett ei grense på 75 år før ei grav normalt sett skal slettast og ein har hatt ein friperiode for nye graver på 25 år.

Det er også ønskjeleg at avgiftene for Austrheim og Alver i større grad enn før vert harmoniserte. Dette betyr at vi kjem til å foreslå ei flat festeavgift, istadenfor ei trinnvis avgift som i dag. Vidare at vi reduserer fredingstida frå 25 til 20 år. Reduksjon i fredingstid vil gjelda for nye festebrev som vert inngått etter at vedtaket i kommunestyret er fatta. Vidare vil det bli foreslått å redusera fristen for kor tid ei grav bør slettast, frå 75 til 60 år. Dette er gjeldande praksis for Alver og for mange andre kommunar.

Nytt framlegg til avgiftssatsar vil då vera 500 kr året frå og med år 21 etter siste gravlegging for nye festeavtalar og elles 500 kroner året for øvrige festeavtalar etter kvart som 5 års-bolkane går ut.

Vi foreslår ei vidareføring av ordninga med halv avgift for urnegraver og barnegraver. Ei barnegrav og ei urnegrav består av halve arealet i forhold til ei vanleg kistegrav. (Urne sett ned i ei kistegrav er framleis ei kistegrav og skal ikkje vurderast annleis sjølv om det kjem ei urne ned i ei slik).

Frå og med 61 år vil det kosta 900 kroner året å festa eit gravminne. Det må då søkjast skriftleg til gravplassforvaltninga for å få lov til å festa ei grav som er eldre enn 60 år.

Tilsvarande avgifter for Alver er ei flat avgift på 600 kr for gravminner mellom 21 og 60 år og kr 1000 i året for gravminner over 61 år.

Kyrkjevevja har vore i kontakt med KA og andre for å sjekka ut det juridiske i dette: Det er ingenting i vegen for at ein kan endra det ordinære tidspunktet for sletting (60 år) for eksisterande gravminner og krevja inn avgift på bakgrunn av nytt vedtak. Ein kan likevel ikkje krevja inn festeavgifter for gravminner mellom 21 og 25 år på grunn av nytt vedtak, fordi ein allereie har ein avtale på at festeavgift ikkje slår inn før etter 25 år.

Gravstellsavtalar:

Austrheim Sokn administrerer litt i overkant av 50 gravstellsavtalar. Dette er avtalar der festarar ber gravferdsforvaltninga om å overta ansvaret for stell av dei gravene dei har ansvar for. Innhaldet i eit gravstell er at det vert planta blomar til 17.mai, til sommaren, lyngplantar til hausten og krans til jul. Den som utfører arbeidet står også for luking og vatning. Soknet har to dyktige medarbeidarar som utfører desse tenestene til stykkpris. Ein stelleavtale kostar no kr 1.200 i året. Prisen har ikkje vore justert på om lag 5 år. Godtgjeringa for dette arbeidet har vore justert opp frå 380 kr i 2016 til 430 kr for 2020 (som er godtgjering pr grav). Det er naudsynt å få denne regulert opp, slik at vi kan betala dei som utfører dette arbeidet betre og dermed behalda dei for framtida og kunna få litt igjen for å administrera ordninga. Tilsvarande avtalar i Alver kostar 2000 kroner. Vårt konkrete framlegg er å auka denne prisen i to etappar: kr 1.500 for 2021 og kr 1.900 frå og med 2022.

Utanbygds gravferd:

Satsane for utanbygds gravferd har ikkje vore justert dei siste 5 åra.

Vi har sett på opplegget til Alver når det gjeld utanbygds gravferd. Utanbygds gravferd er i dei tilfella der avdøydde ikkje har bustadadresse i Austrheim, men likevel har eit ønske om å bli gravlagt her. Dei som ønskjer ei slik ordning må betala gebyr for kistegrav eller urnegrav og betala for leige av kyrkja og kyrkja sitt personell. Fellesrådet regulerer ikkje kostnaden for bruk av prest, så dette kjem i tillegg. Eksisterande avgiftssatsar for Austrheim sokn er som følgjer:

- Utanbygds kristegravlegging med sermoni i kyrkja: kr 9000
- Utanbygds urnegravlegging med sermoni i kyrkja: kr 6.000
- Utanbygds kistegravlegging utan sermoni: kr 4.000
- Utanbygds urnegravlegging utan sermoni: kr 2.500

Grunngevinga for å krevja gebyr for utanbygds gravlegging, er at den einskilde kommune etter lova skal ha areal nok til å tilby kvar einskild av sine innbyggjarar ei fri grav dei første 20 åra etter dødsfall. Dei som bur i kommunen betalar i prinsippet opparbeiding av gravplassane over skatteseddelen. Kostnaden med dette er kommunen sitt ansvar. Kommunen skal ikkje subsidiera gravstader for dei som ikkje har bustadadressa si der. Difor vert det difor krevd eit gebyr for å få lov til å bli gravlagt i den kommunen ein ønskjer og ikkje i den kommunen ein har bustadadresse i.

Alver kyrkjelege fellesråd har følgjande gebyrsatsar for utanbygds gravlegging:

- Kistegrav – grunnsats kr 17.500
- Festeavgift frå dag 1 (kr 600) i årleg avgift
- Leige av kyrkja + organist og kyrkjetenar kr 5.700
- Urnegrav er halv pris av grunnsats (kr 8.750)

Her ser vi at ei ordinær kistegravlegging med leiga av kyrkja og personell kjem på kr 23 200. Om ein i tillegg skulle ønskja å reservera plass til ei kistegrav ved sida av, så vil kostnaden vera 35.200.

Både i førebuinga til denne saka og i samtalar med gravferdsbyrå er det vår oppfatning at denne kostnaden er for dryg. (Kyrkjevevja i Alver innrømmer også at prisnivået på grunnsatsen for utanbygds, kan vera i høgaste laget). Vi er også av den oppfatninga at vi ikkje ønskjer å krevja festeavgift frå dag 1 av dei som betalar eit gebyr for utanbygds gravlegging. Vi meiner at eit gebyr for ei urne eller kistegrav i seg sjølv er betaling for gravplassen.

I førebuinga til denne saka er vårt framlegg til satsnivå følgjande:

- Utanbygds kistegravlegging – grunnsats: kr 8.000
- Kostnad sermoni kr 5.700
- Utanbygds kistegravlegging med sermoni kr 13.700

- Utanbygds urnegravlegging – grunnsats kr 4.000
- Kostnad sermoni kr 5.700
- Utanbygds urnegravlegging med sermoni kr 9.700

Avsetjing dobbeltgrav:

I dei tilfella der gjenlevande ektefelle/partnar ønskjer å reservera plass til ledig grav ved sida av avdøydde, har kostnaden på dette no vore kr 3.000.

Reservasjonen har vore tidsavgrensa til 10 år og med høve for forlenging i bolkar på 5 år i slengen. Kostnaden på reservasjonen er samanfallande med festeavgiftssatsen, som pr no er kr 300 i året for første trinn på avgiftsstigen. Når framlegget no er ei endring til 500 kr året som ei flat avgift, vil ein slik reservasjon kosta 5000 kroner, mot 3000 kroner i dag. Alver si ordning er at dei krev ei eingangsavgift på 10 000 kroner for reservasjon av ei ekstra grav.

Kremasjonsavgift:

I framlegg til vedtak som vert sendt kommunestyret, vil det også bli lagt inn i vedtaksformularet, at utgifter til *kremasjonsavgifta* vert refundert av gravplassforvaltninga. Dette er ein praksis soknet på eige initiativ allereie har innført. Austrheim er først ute i Nordhordland med denne ordninga. Slik refusjon vil gjelda for kommunen sine eigne innbyggjarar og ikkje dei som ønskjer gravlegging i Austrheim og som har registrert bustadadresse i ein annan kommune. Kremasjonsavgifta er kostnaden som gravplassforvaltninga i Bergen tek for kremering og ilegging av aske i ei urne. For tida kostar dette rett i underkant av 5000 kroner pr kremasjon. Dette er ein kostnad som vert lagt på alle som ønskjer bisetjing og som ikkje er heimehøyrande i Bergen. Det er berre Bergen som har krematorium i vår region. Krematoriedrift er dyrt og det er ikkje rekningsssvarande for andre kommunar å etablere slike tilbod på eiga hand. Til no har vi betalt for om lag 5 slike refusjonar for året.

(Sjølv om dette ikkje vedkjem denne saka, så har vi drøfta i staben høvet for etablering av namna minnelund. Dette kan vera aktuelt på begge gravplassane. Det er signal i samfunnet på at dette kjem til å bli meir etterspurt i framtida. Reint konkret kan ein setja av eit ubrukt areal til dette formålet på begge gravplassane. Ein namna minnelund består av eitt felles stort gravminne. På dette gravminnet vert det montert namneskilt på kven som er gravlagt der. I umiddelbar nærleik til gravminnet vert det lagt ut plass for urnegraver. For dei som ønskjer ei slik løysing, er kostnaden å få påmontert eit namneskilt. Gravferdforvaltninga overtek ansvaret for stell av dette gravminnet. Dermed får ein eit gravminne å gå til med namn på og ein unngår ansvaret som elles er lagt til festar, som å ivareta stell og ettersyn av gravminnet. Elles vil gravplasslova sine reglar for feste gjelda her også, etter at fredingstida på 20 år er over).

Utbeiring/montering:

Vanlegvis er det godkjente utanforståande firma som monterer gravminner eller utfører reperasjonar. Av og til får likevel gravplassforvaltninga spørsmål om å montera eit gravminne eller retta opp eit gravminne som står skeivt. Grunnen til at vi får slike spørsmål er enten at firmaet som leverer gravminnet ikkje har lokale folk i regionen til å utføre slike oppdrag eller at festarar ikkje ser seg istand til å retta opp gravminner på eiga hand. Tidlegare har vi hatt fastpris på slike oppdrag, som etter kvart var alt for lågt prisa. For 2 år sidan vart dette endra til ein timepris/godtgjering for slike oppdrag. Timeprisen var sett til kr 450,-. Tilrådinga no er at timeprisen/godtgjeringa vert justert opp til kr 500,-.

Drøfting:

Hensikta med **festeavgiftene** er at gravplassforvaltninga kan få dekkja inn delar av kostnadane til drift av gravplassane.

Ei flat avgift vil umiddelbart gje meir inntekter av festeavgiftene enn den trinnvise avgifta som vi no har. Effekten av kortare fredingstid vil som nemnt slå inn for nye festeavtalar.

Det er eigentleg ingen gode grunnar for at vi har ei trinnvis festeavgift, slik som vi har i Austrheim i dag. Prishoppet bør vera ved tidsfristen for kor tid ei grav normalt sett skal slettast. I gjeldande regelverk har vi også eit markert prishopp når festarar ønskjer å behalda graver som er eldre enn 75 år. Alver har eit tilsvarende prishopp for graver som er eldre enn 60 år. At det skal vera dyrare å festa graver som er eldre enn 60 år, har den klåre hensikta at ein ønskjer at så mange som mogeleg av desse gravene vert sletta. Gravplassar som har lite innarbeidde rutinar for sletting av gravminner vil føra til at behovet for nytt areal aukar. Når ein kan sletta graver som er plassert på felt med tilfredsstillande jordsmonn, ligg forholda til rette for gjenbruk av dei same gravene. Gravminner som vert sletta på gravfelt med sein nedbrytning, kan gjenbrukast som nye urnegraver. Alt dette fører igjen til at presset på nytt gravplassareal vert redusert.

Argumentasjonen for at ein i Austrheim har hatt lengre **fredingstid** (25 år) enn minstetida, som er 20 år (regulert i gravplasslova og vanleg praksis i dei fleste kommunane), er at vi her har jordforhold som gjer at nedbrytingsprosessane går seinare. Kombinasjonen med innslag av leire og mangelfull drenering har vore medvirkande årsak til dette.

Argumentet imot, er at ein dei siste par tiåra har etablert nye felt og at ein dermed har fått jordsmonn som medfører at nedbrytingsprosessane fungerer betre enn på dei gamle felta. Dermed er argumentet om sein nedbrytningstid mindre aktuelt enn tidlegare.

Argumentasjonen for at ein har gebyr for gravlegging for personar som **ikkje er heimehøyrande i kommunen** men som likevel ønskjer ei gravlegging her, er at kommunen sine eigne innbyggjarar dekkjer kostnadane ved etablering av gravplassar over skatteseddelen. Utanforståande gjer det ikkje. Det ville såleis vera urimeleg om dei som bur utanfor kommunen skulle ha same retten til fri gravlegging som dei som bur i kommunen.

Det vil likevel vera ei skjønsmessig vurdering kva ein slik kostnad skal vera. I vårt tilfelle har vi lytta til vurderingar både frå gravferdsbyrå og Alver kyrkjelege fellesråd. Det synest vera rimeleg tydeleg at Alver sitt prisnivå er i høgaste laget. Når vi no foreslår eit meir «edruelig» prisnivå, vil desse gebyra vera lettare for publikum å akseptera. Vi er uansett under Alver sitt prisnivå og vi er ikkje og skal ikkje vera prisdrivande.

Avsetjing av kistegrav ved sida av ny kistegrav er belagt med eit gebyr frå første dag. Istadenfor å krevja ei eingongsavgift på 20 år, er framlegget frå gravplassforvaltninga i Austrheim å krevja inn avgift for dei 10 første åra og så inntil 2 x 5 år. Å krevja ei eingongsavgift for 20 år for avsetjing av ei grav, kan synest å ha ein avskrekkande effekt, på den måten at folk let vera å reservera. Vi har likevel vurdert dette til å vera litt i drygaste laget. Det har

frå gamalt av vore ein innarbeidd tradisjon at den gjenlevande ektefellen ønskjer å reservera ei grav ved sidan av. Å skulla krevja ei eingongsavgift for 20 år, enten det er kort eller lang tid før den reserverte grava vert tatt i bruk, er etter vår vurdering noko vi ikkje ønskjer å gå inn på. Forhold kan endra seg. Det som var aktuelt på gravleggingstidspunktet kan vera noko heilt anna nokre år lengre fram i tid. Til dømes kan gjenlevande velja å flytta, eller gå inn i eit nytt forhold, eller liknande. Dermed kan festar ombestemma seg og gravferdsforvaltninga får *ei* ledig grav til disposisjon for seinare bruk. Ved at gravplassforvaltninga har kortare bolkar for denne forma for reservasjon, vil det føra til at eventuelle endringar vert fanga opp fortløpande. Dette fører igjen til at utnyttinga av det tilgjengelege arealet vert betre. (Gravplassforvaltninga ser også ein aukande tendens til at fleire tenkjer at den første av eit par som døy, ønskjer ei kistegrav, medan gjenlevande vil ned i den same grava i ei urne).

Gravstellsavtalane har ikkje vore regulert dei siste 5 åra og er etter dagens prisnivå alt for lågt vurdert. Dei som utfører dette arbeidet for soknet, gjer ein svært god jobb. Kyrkjeverja har justert opp godtgjeringa deira utan at sjølve godtgjersla har blitt auka. Dermed er det knapt marginar igjen, når utgiftene er trekt frå. Her har vi likevel velt å liggja noko under Alver sitt prisnivå, som vi oppfattar å vera i høgaste laget. Dette handlar om å kunna tilby ei teneste som skal vera overkommeleg reint økonomisk og skal ikkje som utgangspunkt ha ein «avskrekkande» effekt. Samstundes bør gravplassforvaltninga sitja igjen med eit lite overskot for å administrera ordninga. Vi foreslår konkret ei opptrapping av desse kostnadane, slik at ikkje heile prisauken kjem på ein gong.

Når vi frå soknet si side foreslår ei ordning med **refusjon av kremasjonsavgifta**, så har dette samanheng med at vi ønskjer at flest mogleg skal velja bisetjing (og dermed kremasjon) framfor kistegravlegging. Vi er av den oppfatninga at ei slik refusjonsordning fører til at fleire bestemmer seg for kremasjon og at dette vil auka på til meir ordninga vert kjent. Dermed kan gravlegging skje enten på eit eige urnefelt eller ved at ei urne vert sett ned i ei eksisterande kistegrav. For kvar ny kistegrav vi kan unngå, så vert behovet for nytt areal mindre. Dermed kan gjenbruk ved opparbeiding av eksisterande areal skyvast lengre fram i tid. Vi er såleis av den oppfatninga av at refusjon av denne avgifta er ei utgift som betalar seg inn igjen.